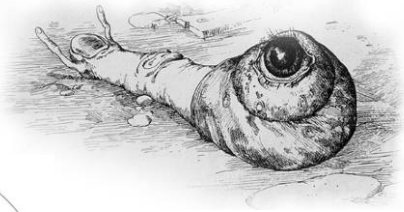

אמש בקולנוע - מבזק ע' קווירית

ע' קווירית זינ לקולנוע, טלוויזיה ושאר ירקות.
יום ראשון 06 ספטמבר 2009

cinema

עניין מוזר סרטים קצרים, ובפרט אלה הסטודנטיאליים. פעמים רבות הם מוקרנים רק פעם אחת ויחידה, רק בכדי שצופים יצרכו אותה במשך 12 דקות, פלוס או מינוס, ויפטרו אותם ב"הרמה לא משהו" כפי שהעירה לי חברה בערב ההקרנה אמש. 12 דקות ההקרנה הללו לא עושות צדק עם הדם, היזע, והדמעות הכרוכות בהולדתם של סרטים אלה, שבמקרה של סטודנטים העבודה עליהם עשויה להתארך לשנה ואף יותר. ורק מי שמעורה ומכיר את סוג העשייה המפרך ונטול המשאבים הזה ידע באמת לשפוט ולהעריך את תוצרתו.

שני הסרטים המדוברים היום דווקא זכו להיות מוקרנים שוב ושוב במסגרות שונות בארץ, וסביר להניח שגם בחו"ל. אני צפיתי בהם במסגרת "לסבית קטלנית" ביום שבת האחרון. היוזמה הנ"ל היא מסוג הדברים שאפשר רק לברך עליהם ולשמח בהצלחתם, והיא מכוונת את הזרקור, לטוב ולרע, אל תרבות לסבית אוטונומית אמיתית שאיננה עוד רק פסיק קטן בלב עשייה הומואית. הגם שמעקב אחרי הפרויקטים המוקרנים מעלה חשד קל לקליקה סגורה של יוצרות, הרי שמקבילה לסבית ישראלית ל"גל החדש" הצרפתי שגם הוא התאפיין בהתאגדותם של במאים צעירים ששיתפו זה עם זה פעולה, תהיה רק מבורכת (גם אם ההשוואה מוגזמת לגמרי). יש לצפות שגם תודות לפרויקט זה תצמח לנו סוף סוף המקבילה הנשית לעמוס גוטמן או איתן פוקס (שני במאים השונים זה מזה בתכלית). יש לא מעט סרטים שרק צפייה חוזרת עושה להם צדק. עם זאת בצפייה ראשונה, הותירו עליי שני סרטים אלה רושם חיובי למדי.

"גג העולם" / מאיה קניג (2005) שתי שותפות חיות מזה שנתיים באותה דירה אי שם בירושלים. עכשיו אחת עוזבת. השנייה, בעודה מחפשת מחליף ראוי, מתגעגעת למה שהיה, ולמה שהיה יכול היות. שחקנים: ליאת תמרי, לנה אטינגר, גדי פיטרמן.

הצילום האלכסוני הפורמליסטי בתחילת הסרט מעיק ומקשה על הכניסה לסרט זה שיש בו חן אמיתי. דווקא הבימוי הבלתי משויף, מצליח להשתלב בקסמו הבתולי הכללי של הסרט. אפילו החספוס של העברית, הנשמעת מעט מכאנית ומדוקלמת, כפי שקורה לעיתים בסרטים בעברית, לא פוגם בהערכה על תסריט מתוק המתייחס אל דמויותיו בחיבה. דמותו של השותף לדירה לעתיד, בגילומו החינני של גדי פיטרמן, היא הברקה רעננה, שכמו הסוף הלא טוב אך מלא ההשלמה, מצילה את הסרט מהמלכודת הפוטנציאלית של רחמים עצמיים.

מאיה קניג, זוגתו של הבמאי גור בנטביץ ("משהו טוטאלי", "טייק אוויי"), יצרה סרט זה ב-2005, במסגרת לימודיה בסם שפיגל. למרות הייחוס המשפחתי המחשיד, התייחסותי אליו כאל יצירת ביכורים של סטודנטית כל עוד לא יוכח אחרת. וכזה הוא ראוי בהחלט לכל לשבח.

צמד השחקניות רושמות הישגים גם כיום. את לנה אטינגר המוצלחת אפשר לראות כיום בסרטה של הבמאית טלי שלום עזר (שבאופן משעשע מבליחה כניצבת ב"אליגטור") סרוגיט" לצד אמיר וולף. ליאת תמרי הופיעה בסדרות "תעשה לי ילד" וב"גירושים נפלאים".

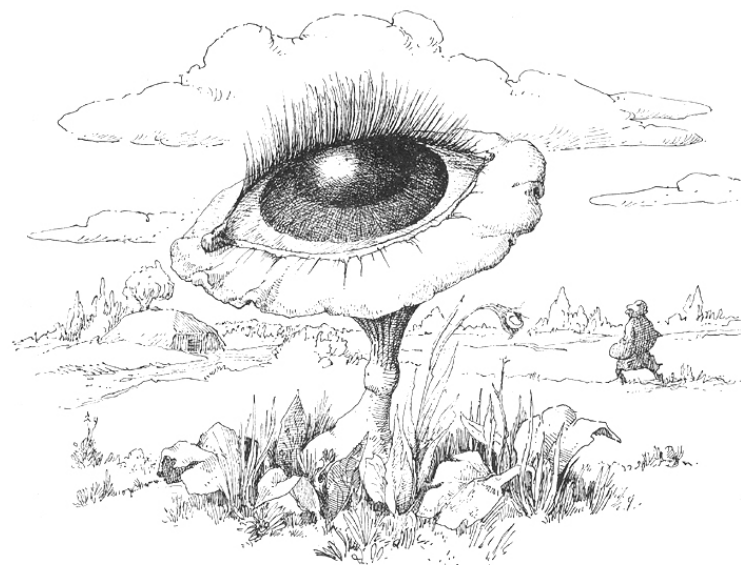
"אליגטור" / דנה גולדברג (2009) אילנה בת ה-22 חיה עם אמה בדירה ישנה במרכז תל אביב. כל מפגש בין השתיים מוביל להשתלחות או לריב, הגורמים לאילנה להסתלק לרחוב. בלילה העירוני חסר הרחמים היא מבקשת קרבה ואינטימיות.

מעניין לעקוב אחרי דנה גולדברג ולשמוח בכל פעם על הישאותה בשטח. גולדברג יוצרת סרטים חסרי נחמה וחסרי פואנטה. פיסת חיים קשה ללא קתרזיס. במובן הזה סרטיה זהים לחלוטין זה לזה. במאית זו, שלמיטב זכרוני היא אוטוידקטית, מוכיחה שדיי בכישרון בכדי להפוך לבמאית ראווה השולטת היטב בשפה הקולנועית, ולמרות זאת מעניין היה לראות אם וכיצד היו לימודים של תיאוריות קולנוע משפיעים על יצירתה.

השחקנים של גולדברג נותנים הופעה מדויקת כתמיד ויש לשבח את הבמאית על כך (וכמובן גם את השחקנים). אך בכל זאת מעיבה על הסרט בעיית ליהוק ובימוי קלה לגבי הגיבורה הראשית, שבגללה הדימוי הקלישאתי והבלתי פוטוגני של הלסבית המיוסרת, מאיים בכל רגע לחבל בסרט. צריך לחכות לסצנת האינטרקום כדי שינוע משהו בלב ותתקבל אכפתיות אמיתית כלפי הגיבורה. עד אז סובל הצופה מדמות בלתי נעימה החיה חיים בלתי נעימים (השחקנית המגלמת את האם, היורדת לחיי הגיבורה, מצוינת) ומתקבל חוסר נעימות כללי. אם כי, מהיכרות עם גולדברג שאינה חסה אף פעם על הצופים, ייתכן ומדובר בכלל בעניין מכוון.

גולדברג יודעת גם ליצור דמויות שופעות קסם ושובות לב כמו הנער מסרטה מ-2005 "מאשה". טיפ טיפונת מקסם זה הייתה מועילה בבימוי השחקנית הראשית שלפנינו והופכת את הסרט לקורע באמת. השחקנית, על אף שהיא מספקת את הסחורה, נראית בו כבת 30 (גם אם היא צעירה יותר) ועובדה זו מחבלת בדמות הצעיר התמים שהסתבכה עם אישה מבוגרת (אם ביקשה גולדברג לרמוז לתחליף לאם הנוראה, הרי שעל אחת כמה היה מועיל לו נראתה השחקנית מעט צעירה ורכה יותר). "הופעתה" של רוזינה קמבוס מסתכמת בקול הנשמע באינטרקום, ועל אף זאת, ידוע כמה מעיק יכול להיות דיאלוג עברי מדוקלם ומכני, כך שהיא מבצעת תפקיד זה היא בהצלחה רבה, ואולי גם מבטאה הזר עוזר בכך לאוזניים הלא רגילות. כמו כן, בולטת לטובה תמרה קליינגון, בתפקיד הזונה אליה הולכת הגיבורה, ונעים לדעת ולהיזכר, שיש בה הרבה יותר מדמות סגנית המנהלת ב"תיכון השיר שלנו".

הסרט יוקרן במסגרת פסטיבל סרטי נשים ברחובות ב-11.9.

צ' בר

לתגובות, תלונות וכד' d_tv25@hotmail.com